

DAVID-AUGUSTIN DE BRUEYS,
PALAPRAT JEAN

ADVOKATO PATELIN

David-Augustin Brueys

Advokato Patelin

«Public Domain»

Brueys D.

Advokato Patelin / D. Brueys — «Public Domain»,

Содержание

АКТО UNUA	6
Конец ознакомительного фрагмента.	11

David Augustin de Brueys, Jean Palaprat

Advokato Patelin / Triakta proza komedio

PERSONARO

- **Patelin**, advokato.
- **SinJORINO Patelin**, edzino de l' advokato.
- **Henriette**, ilia filino.
- **Guillaume**, drapisto.
- **Valère**, filo de Guillaume, amanto de Henriette.
- **Colette**, servistino de Patelin, kaj fianĉino de Agnelet.
- **Agnelet**, paŝtisto de Guillaume, amanto de Colette.
- **Bartolin**, juĝisto de l' urbeto.
- **Kamparano**.
- **Du policanoj**.

La agado havas lokon en urbeto apud Parizo.

Esperantigitaj nomoj de la personaĵoj.

Patelin, *Patelino*. – Henriette, *Henrinjo*. – Guillaume, *Vilhelmo*. – Valère, *Valero*. – Colette, *Kolnjo*. – Agnelet, *Ŝafideto*. – Bartolin, *Bartolino*.

AKTO UNUA

SCENO UNUA

PATELIN, sola

Tion mi decidis; hodiaŭ, kvankam tute sen mono, mi volas akiri novan veston. Ha! pravega estas la proverbo: avareco egalvaloras malriĉecon. Kiu do, vidante min tiel malbone vestitan, povus pensi, ke mi estas advokato? Ĉu ne ŝajnas kvazaŭ mi estus malriĉa instruisto en tiu ĉi urbeto? Antaŭ dek kvin tagoj foririnte de l' vilaĝo, kie mi loĝis, kaj ekloĝinte tie ĉi, mi esperis, ke ĉi tie mi faros pli bonajn aferojn; sed ili estas pli kaj pli malprofitaj. Mia dekstra najbaro, mia baptano, estas la ĉiticia juĝisto; tamen neniuj komisias al mi eĉ plej malgrandan proceson! Maldekstre loĝas riĉa drapisto, kaj mi ne havas monon por aĉeti malbelan veston! Ha! malfeliĉa, malfeliĉa Patelin! kiamaniere vi kontentigos vian edzinon, kiu postulegas, ke vi edzinigu vian filinon? ho ve! kiu volos edziĝi je ŝi, vidante tian ĉifonulon, kia vi estas? Devigate vi uzos artifaĵon... Jes, mi penu lerte por akiri senpage bonan drapan veston en la butikoj de sinjoro Guillaume, nia najbaro. Se nur mi povus preni sur min la ŝajnon de riĉulo, anstataŭ malakcepti mian filinon, oni... (ekvidas sian edzinon) Jen estas mia edzino kun sia servistino; ili interbabilas pri mia ĉifonvesteco; mi aŭskultu nevidate (sin kaŝas).

SCENO II

PATELIN, SINJORINO PATELIN, COLETTE

SINJORINO PATELIN. Nu, Colette, mi ne volis paroli kun vi hejme, timante ke mia sentaŭgulo edzo subaŭskultos nin.

PATELIN (al si). Jen pri mi!

SINJORINO PATELIN. Sciigu al mi, de kie mia filino ricevas monon por sin vesti tiel orname.

COLETTE. Kredeble via edzo donas al ŝi...

SINJORINO PATELIN (interrompas). Mia edzo! li ne havas eĉ monon por vesti sin mem!

PATELIN (al si). Estas vere!

SINJORINO PATELIN. Mi fordankos vin, kaj vi ne edziniĝos je Agnelet, via fianĉo, se vi ne tuj konfesos al mi la plenan veron.

COLETTE. Nu, Sinjorino, devigate mi ĉion eldiros. Valère, la sola filo de Sinjor' Guillaume, la riĉa drapisto, kiu loĝas tie proksime, amindumas fraŭlinon Henriette, kaj de tempo al tempo faras donacojn al ŝi.

PATELIN (al si). Mia filino ĉerpas el la butikoj, kien mi mem intencas iri.

SINJORINO PATELIN. De kie Valero ricevas monon por tiel donaci? Lia patro estas riĉa malspritulo, kiu ne donas monon al li.

COLETTE. Ha! Sinjorino, kiam la patro nenion donas al siaj filoj, la filoj ŝtelas ilin! tiel estas ordinare; Valère faras same kiel la aliaj: estas regule.

SINJORINO PATELIN. Kial do li ne sciigas al ni, ke li volas edziĝi je mia filino?

COLETTE. Li farus tion; sed li timas, ke lia patro ne konsentos je tio, ĉar (pardonu al mi) nia dommastro estas ĉiam malbonege vestita; tial oni juĝas malfavore pri liaj aferoj.

PATELIN (al si). Tion mi plej baldaŭ korektos.

SINJORINO PATELIN. Mi aŭdas iun; deiru. (Colette eniras domen.)

SCENO III

PATELIN, SINJORINO PATELIN

(Patelin eliras el sia kaŝejo).

SINJORINO PATELIN. Ha! jen estas vi?

PATELIN. Jes.

SINJORINO PATELIN. Kiel ĉifonvestita!

PATELIN. Ĉar... mi... ne estas fiera.

SINJORINO PATELIN. Ĉar vi estas ĉifonulo! Ĵus mi eksciis, ke via ĉifonuleco naŭzas ĉiujn aspirantojn, kiuj sin prezentas por nia filino.

PATELIN. Vi estas prava; la mondo ŝatas la homojn laŭ la vestoj. Mi konfesas, ke la miaj malutilas al Henriette, kaj mi intencas tuj hodiaŭ vesti min iom pli dece.

SINJORINO PATELIN. Iom pli dece? Per kia mono?

PATELIN (volas foriri). Ne maltrankviliĝu! Adiaŭ!

SINJORINO PATELIN. Kien vi iras, mi petas?

PATELIN. Aĉeti drapan veston.

SINJORINO PATELIN. Sen monero aĉeti veston?

PATELIN. Jes. Kian koloron mi devas elekti? Konsilu al mi: fergrizan aŭ duonnigran?

SINJORINO PATELIN. Ha! vi elektos kiel vi povos, se vi trovos iun tiel malsaĝan por doni ĝin al vi. Mi iras paroli kun Henriette; ĵus mi eksciis iajn aferojn, kiuj malmulte plaĉas al mi.

PATELIN. Se oni serĉos min, mi estos apude, en la butiko de nia najbaro.

(Sinjorino Patelin eniras domen.)

SCENO IV

PATELIN, sola

La butiko ne estas ankoraŭ fermita... Mi pensas, ke mi faros bone surmetante mian advokatan robon. La robo kovros miajn ĉifonaĵojn, kaj ankaŭ pligravigos miajn vortojn kun Guillaume, por ke mi plenumu mian artifikon... Jen estas li kaj lia filo; mi iru vestiĝi *in habitu*, kaj mi revenu rapide.

SCENO V

GUILLAUME, portas pecon da drapo el la butiko; VALÈRE

GUILLAUME, al si (li elmetas la pecon da drapo eksteren de sia butiko). Iom mallumiĝas en la butiko: mi elmetu tion ĉi al la vido de l' pasantoj... Nu! Valère, mi komisiis al vi, ke vi dungu paŝtiston por gardi la brutaron, el kies lano oni fabrikas miajn drapojn.

VALÈRE. Ĉu, mia patro, vi ne estas kontenta je Agnelet?

GUILLAUME. Ne, ĉar li ŝtelas min; kaj mi suspektas, ke vi partoprenas en la ŝtelado.

VALÈRE. Mi?

GUILLAUME. Jes, vi! Mi aŭdis, ke vi amindumas ian najbaran fraŭlinon, kaj ke vi faras donacojn al ŝi. Mi scias ankaŭ, ke tiu Agnelet fianĉiĝis je ia Colette, ŝia servantino. Tial mi suspektas vin.

VALÈRE, al si. Diablo! kiu do denunciis nin? (Laŭte) Mi certigas, mia patro, ke Agnelet estas por ni tre fidela servisto.

GUILLAUME. Jes, por vi, ne por mi. Antaŭ unu monato, foririnte de l' farmomastro, ĉe kiu li loĝadis, li venis en mian servon, kaj en la daŭro de tiu tempo mankas de mia brutaro cent dudek ŝafoj. Ne estas eble, ke, en tiel mallonga tempo, tiom multe da ili mortis de malsano, kiel li certigas.

VALÈRE. La malsanoj kelkfoje kaŭzas multe da pereoj!

GUILLAUME. Jes, per la kuracistoj; sed kuracistojn ne havas la ŝafoj. Cetere, tiu Agnelet ŝajnigas sin naivegulo: sed li estas la plej ruza fripono... Unuvorte, mi surprizis lin nokte, ĝuste ĉe buĉado de ŝafo. Mi batis lin kaj enportis plendon al la juĝisto: tamen, antaŭ ol daŭrigi la aferon, mi volas ekscii, ĉu vi ne partoprenis en la ŝtelado, kiun li faris al mi.

VALÈRE. Ha! mia patro, mi tro respektas viajn ŝafojn!

GUILLAUME. Mi do persekutos lin antaŭ la juĝisto; sed mi volas pli atente esplori l' aferon. Alportu mian spezlibron; alŝovu tiun seĝon (Valère alportas libron kaj seĝon.) Sufiĉas, foriru. Se juĝa persekutisto, kiun mi venigis, sin prezentos, alvokigu min. Mi restos iom dome, eble okaze ia aĉetanto venos.

VALÈRE, al si. Mi tuj diros al Agnelet, ke li venu al mia patro por konsentiĝi kun li.

SCENO VI

PATELIN, GUILLAUME

PATELIN (al si). Bone! li estas sola, mi alproksimiĝu.

GUILLAUME, al si, tralegante sian libron. Kalkulo de l' ŝafoj. k.t.p.; sescent brutoj, k.t.p...

PATELIN, al si (palpebrumas al la drapo). Jen peco da drapo, kiu tre taŭgas por mi. (Laŭte.) Sinjoro, mi estas via servanto.

GUILLAUME (ne rigardas). Ĉu estas la persekutisto, kiun mi venigis? Li atendu.

PATELIN. Ne, sinjoro; mi estas...

GUILLAUME (ekrigardas). Robon! Ĉu juĝoficisto? (Laŭte.) Via servanto!

PATELIN. Ne, sinjoro; mi havas la honoron esti advokato.

GUILLAUME. Advokaton mi ne bezonas. Mi vin salutas.

PATELIN. Mian nomon, sinjoro, vi konas eble: advokato Patelin.

GUILLAUME. Mi tute ne konas vin, sinjoro.

PATELIN, al si. Mi devas konatiĝi. (Laŭte.) Mi eltrovis, sinjoro, en la spezlibroj de mia mortinta patro, ŝuldon ne pagitan, kaj mi...

GUILLAUME. Tiaj aferoj ne koncernas min; mi ŝuldas nenion.

PATELIN. Tute kontraŭe, sinjoro. Mia mortinta patro ŝuldis al la via tricent skudojn¹; kaj, estante honora homo, mi venas por pagi al vi...

GUILLAUME. Pagi al mi? Atendu, sinjoro, mi petas; mi ekrememoras vian nomon. Jes, mi de longe konas vian familion. Vi loĝis en la proksima vilaĝo: ni kune interrilatis iam. Senkulpigu min, mi estas via tre humila kaj obeema servanto. (Prezentas al li sian seĝon.) Sidiĝu, mi petas; sidiĝu ĉi tien.

PATELIN. Sinjoro!..

GUILLAUME. Sinjoro!..

¹ Itale: scudo; france: écu; valoris ĉirkaŭ tri frankojn.

PATELIN (sidiĝas). Se ĉiuj miaj ŝuldantoj pagus siajn ŝuldojn tiel akurate kiel mi, mi estus multe pli riĉa ol mi estas; sed mi ne scias konservadi la monon de aliaj.

GUILLAUME. Tamen tion multe da homoj nun faras volonte.

PATELIN. Mi opinias, ke la ĉefa into de honesta viro estas elpigi siajn ŝuldojn, kaj mi venas demandi, en kia momento vi povos plej oportune ricevi viajn tricent skudojn.

GUILLAUME. Tuj!

PATELIN. Mi havas hejme vian monon tute pretan kaj elkalkulitan; sed mi devas doni tempon al vi, por ke la notario skribu kvitancon. Tiuj necesajoj devenas de heredo, kiu koncernas mian filinon, kaj pri tio mi devos redakti kalkulan raporton.

GUILLAUME. Estas juste. Nu!.. morgaŭ matene, je la kvina.

PATELIN. Je la kvina, ĝi estu! Eble mi venis maloportune, sinjoro Guillaume? Mi timas ĝeni vin.

GUILLAUME. Neniel! Ho ve! mi havas tro da libera tempo; mi vendas neniom!

PATELIN. Tamen vi sola vendas pli multe ol ĉiuj ĉi-tieaj vendistoj.

GUILLAUME. Ĉar multe mi penadas!

PATELIN. Vi estas, je l' honoro, la plej lerta homo el la tuta lando... (Rigardas la drapon)
Jen beleta drapo!

GUILLAUME. Belega!

PATELIN. Vi komercadas tiel inteligente!..

GUILLAUME. Ho! sinjoro...

PATELIN. Tiel lertege!..

GUILLAUME. Ho! ho! sinjoro...

PATELIN. Per manieroj tiel noblaj kaj senartifikaj, kiuj altiras al vi ĉiujn korojn.

GUILLAUME. Ho! neniel, sinjoro.

PATELIN. Je Dio! la koloro de tiu ĉi drapo ĉarmas la okulojn!

GUILLAUME. Estas vere!.. Ĝi estas kaŝtankolora.

PATELIN. Kaŝtankolora! Kiel bele! Mi vetas, sinjor' Guillaume, ke vi elpensis mem tian koloron!

GUILLAUME. Jes, jes, kune kun mia kolorigisto.

PATELIN. Mi ĉiam diris: enestas pli da sprito en via kapo sole, ol en ĉiuj cerboj de l' urbeto.

GUILLAUME. Ha! ha! ha!

PATELIN (palpas la drapon). Tiu ĉi lano ŝajnas el bona fabrikado.

GUILLAUME. Pura lano el Anglujo!

PATELIN. Mi pensis tiel; pri Anglujo... mi pensas, sinjoro, ke iam ni estis kunlernantoj.

GUILLAUME. Ĉe sinjoro Nikodemo?

PATELIN. Ĝuste! Vi estis tiel bela kiel Amoro!

GUILLAUME. Mia patrino kutimis tion diri.

PATELIN. Kaj vi ellernis ĉion, kion oni volis ke vi lernu.

GUILLAUME. Estante dekokjara, mi sciis legi kaj skribi.

PATELIN. Domaĝe vi ne dediĉis vin al grandaj aferoj! Mi certigas, sinjoro, ke vi estus bona regnestro!

GUILLAUME. Kial ne?

PATELIN. Aŭskultu; mi ĝuste ekdeziris drapon de tiu sama koloro. Mi memoras, ke mia edzino volas, ke mi farigu al mi veston; mi pensas, ke, morgaŭ matene, je la kvina, alportante viajn tricent skudojn, mi prenos eble iom da tiu ĉi drapo.

GUILLAUME. Mi ĝin konservos por vi.

PATELIN (al si). Konservu? ne profite por mi! (Laŭte.) Aĉetonte renton, mi rezervis hodiaŭ matene mil ducent frankojn, kiujn mi ne volis tuŝi; sed mi pensas, sinjoro, ke vi partoprenos en ili.

GUILLAUME. Kial vi ne aĉetus renton? Vi havus tamen pecon da mia drapo.

PATELIN. Sendube; sed mi malamas aĉeti kredite. Kiel mi ĝojas, vidante vin tiel freŝa kaj gajema! Kiel sanema kaj longaviva mieno!

GUILLAUME. Jes, mi fartas bone.

PATELIN. Kiom da tiu ĉi drapo vi kredas, ke mi bezonos? Tiamaniere, kun la tricent skudoj mi alportos ankaŭ monon por pagi la drapon.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.